

# DZIENNIK POMORSKI

## PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,56 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,80 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,80 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,66 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,07 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu opłat i kwoty abonamentowej.

## OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w guldenach. Terminy i ogł. skomplikowane o 30 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —  
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Pomocnik: Katarzyna  
Wtorek: Piotra i Konrada

CHOJNICE, wtorek dnia 26. listopada 1929 r.

Średnia wochód 7.41 zachód 18.53  
Księżyc wochód 0.30 zach. 14. 1

## Sejmik Toruński

Wtorek i środa — 26 i 27 listopada

Sejmiki Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych odznaczały się od dawien dawna dwoma cechami. Były to zjazdy delegatów, spółdzielni, na których spółdzielnie decydowały o sposobach i kierunku swej pracy. Poza to każdy Sejmik oddziaływał na ogół społeczeństwa, zdając sprawę z rozwoju spółdzielni oraz podnosząc publicznie swoje cele i program. Tegoroczny Sejmik w Toruniu nie odbiega od utartej zasady. I on dostarcza delegatom poszczególnych spółdzielni, jak to wynika z porządku obrad, dostatecznego materiału do fachowej dyskusji nad poszczególnymi praktycznymi zagadnieniami. Z drugiej jednakże strony Sejmik toruński ma być manifestacją, która żywym oddźwiękiem znajdzie w społeczeństwie i to w najszerszych jego sferach.

Idea spółdzielcza wyrosła na pniu dążności tych warstw społeczeństwa, które znajdowały się pod silnym naciskiem wrogich żywiołów gospodarczych, politycznych i społecznych. Wszędzie tam, gdzie bieda ludziom zaglądała w oczy, tam idea spółdzielczości znajdowała łatwy dostęp; jednym bowiem z naczelnych jej zadań, jakie spełnia spółdzielczość w całym świecie bez względu na społeczeństwo, bez względu na naród, jest dźwignięcie warstw ekonomicznie słabszych do dobrobytu, gromadzenie oszczędności, stwarzanie samodzielnych warstw pracy, po wsiach, po miastach, wśród ludu robotczego, wśród rzemiosła i kupiectwa. Stąd spółdzielczość czerpie swoje żywotne soki i stąd promieniuje tak szeroko na zewnątrz.

Nie w każdym społeczeństwie spółdzielczość rozwija się równomiernie. Nasze społeczeństwo polskie przywykło od dawna we wszystkich zaborach widzieć w organizacji spółdzielczej broń, którą wywalczyło sobie niezależność gospodarczą. Dzisiaj po odzyskaniu niepodległości jasno spozostajemy drogę, którą kroczymy nasi poprzednicy. Wiemy, że poto, aby osiągnąć wytknięty cel, trzeba było pracy i wysiłków całych pokoleń. Bez różnicy stanu i zawodu, bez względu na różnice majątkowe i społeczne stawiali do wspólnej orki, przy pługu spółdzielczym nasi chłopcy, nasze rzemiosło i kupiectwo, nasza inteligencja. Wystarczy w pamięci tylko odświeżyć historję każdej placówki spółdzielczej, pierwszego z rządu Banku Ludowego, „Rolnika” lub innej spółdzielni, a przekonamy się, jak ściśle jej rozwój był uzależniony od ludzi, którzy bezpośrednio w niej pracowali, i od otoczenia, w którym spółdzielnia taka rosła i potęgowała. A gdy szarej codziennej pracy setek ludzi dobrej woli przyswiecały wysokie cele, gdy pracujących kierował przenikliwy rozum i zmysł praktyczny wielkich organizatorów, to nie dziw, że to co zostało zbudowane taką ofiarnością i tak wielkim wysiłkiem musiało pozostać w historii niezatarte ślady i stać się przykładem, godnym naśladowania.

I dzisiaj w spółdzielniach zasiadają do wspólnej pracy podobnie jak dawniej ludzie różnych stanów i zawodów. Ponownie oni składają publicznie rachunek ze swej bieżącej pracy. Nie można nie zauważyć jednego: idea spółdzielcza jest nadal tak żywotną jak była ongiś. Dowodzą tego z roku na rok wzrastające cyfry członków, którzy garną się do spółdzielni, mówią o tem cyfry bilansowe, świadczące o wzroście oszczędności, gromadzonych w spółdzielniach, o wzroście obrotów dokonanych przez spółdzielnie, o wzroście ich zasobności. Cyfry te są wymownym, ale suchym tylko materiałem dowodowym. Za nimi bowiem kryje się ten stary duch, wiara i zapał do czynu twórczego, którem z taką dumą przed naszym pokoleniem mogli poszczycić się starsi. Dzisiejsi pracownicy na niwie spółdzielczej, dzisiejsze społeczeństwo, które łączy się w naszej spółdzielczości tak samo jak ongiś, kładzie fundamenty pod po-

## Napad bandytów na pociąg w Jugosławji

Obrabowali wszystkich podróżnych, wagon pocztowy i bagażowy  
Maszynista uciekł z lokomotywą i sprowadził pomoc

Wiedeń, (AW).

Według doniesień z Białogrodu na granicy bułgarsko - jugosłowiańskiej dokonano napadu na orient - express, zdążający do Caribrodu. Bandyci którzy napadli na pociąg zrabowali wszystkich podróżnych oraz wagon pocztowy i bagażowy. Do Caribrodu przybył jedynie parowóz, który obsługa kolejowa w pewnym momencie zdołała odciągnąć od reszty pociągu. Pociąg w dalszym ciągu stoi w miejscu napadu.

Wiedeń, (AW).

Z Sofji donoszą o szczegółach napadu na ex-

press symploński. Około godz. 8,30 wczoraj wieczorem, w pobliżu Caribrodu eksplodowała nagle pod wozem restauracyjnym bomba. W chwilę później nastąpił wybuch długiej bomby pod wozem bagażowym. Pociąg zatrzymał się, przyczem bandyci poczęli go ostrzeliwać z karabinów. Maszynista zdołał odciągnąć parowóz i odjechać do Caribrodu, skąd powrócił w przeciągu godz. z oddziałem żolnierzy jugosłowiańskich. Sprawców zamachu nie zdołano ująć, zbiegli oni bowiem na terytorjum bułgarskie. Pociąg o godz. 3 rano z czterogodzinnym opóźnieniem przybył do Sofji.

## Trup w koszu na stacji paryskiej

(czyżby morderstwo policyjne

We Francji giną tajemniczo ludzie, dla policji niewygodni

Paryż, (AW).

Sprawa ta pomimo silnego tuszowania wstrząsła całą stolicą. Głośna afera anarchisty Almereydy wypłynęła znowu na powierzchnię. Podobno „L'Action Francaise” zamierza z tego ukuć druzgoczącą broń wobec policji francuskiej.

Jak wiadomo Daudet śmierć swego syna przy pisywał policji, która, według jego zdania, miała zamordować chłopca w celach politycznych. Daudet w czasie sprawy, powoływał się na wypadek Almereyda.

Słynny ten anarchista zginął tragicznie w roku 1928. Powiesił się w celi więziennej na sznurówadle. Ponieważ Almereyda jak się później okazało, posiadał trzewiki zapinane na guziki, a śmierć jego była bardzo tragiczna, padło podejrzenie,

nie, że Almereyda został zgładzony. Podobno Almereyda posiadał papiery wysoce kompromitujące ce najwybitniejsze osobistości polityczne i to spowodowało jego zgładzenie. Po śmierci anarchisty papiery te nie zostały odnalezione. Wiedziała o nich tylko niejaką pani Blanc Rigaudin.

Znalezione trup w koszu okazał się właśnie panią Blanc Rigaudin. Morderstwo nie było rabunkowe, a mordercy nie odnaleziono. Dopiero jak po paru miesiącach w ten sam sposób zginął jej syn, w prasie zawrzało. Przypomniano sobie, że Rigaudin odgrażał się, że wie od matki, gdzie są kompromitujące papiery, i że je użyje.

Zapowiada się na niesłychany skandal dla policji, w którą ugodzą najcięższe zarzuty, zarówno ze strony skrajnej lewicy, jak i skrajnej prawicy.

## Clemenceau umarł

Zgon nastąpił wczoraj w niedzielę

Paryż, (AW). Wiadomości o stanie zdrowia Clemenceau są naogół sprzeczne. „Echo de Paris” twierdzi, iż nastąpiło znaczne polepszenie w stanie zdrowia. „Petit Parisien” donosi, że stan zdrowia Clemenceau nie jest wprawdzie beznadziejny, jednak bardzo krytyczny.

Paryż, (radio). Wczoraj w niedzielę, dnia 24 listopada Clemenceau, b. minister wojny i prezes ministrów we Francji, współtwórca Traktatu Wersalskiego, w wieku 80 i kilku lat oddał Boga ducha. Agonja trwała przeszło 48 godzin.

Krótko przed śmiercią „stary tygrys” wyraził życzenie, aby nie chowano go na koszt państwa. Zwłoki według życzenia zmarłego mają być złożone w grobie rodzinnym w Saint Vincent sur Jard w Wandel.

## Eksplzja kotła parowego

Nowy Jork, (AW). Z Waszyngtonu donoszą, iż w jednym z domów towarowych nastąpił wy-

buch. Trzy osoby poniosły śmierć, rannych zaś jest 33 osoby. Jak się zdaje, wybuch nastąpił wskutek zbyt silnego ogrzania kotła do ogrzewania centralnego. Siła wybuchu była tak wielka, iż w okolicznych domach powypadały szyby z okien.

## Były poseł niemiecki bandytą

Berlin, (AW). „Berliner Tageblatt” donosi, iż b. poseł bawarski, do Reichstagu Tomasz Kaltenecker, który przed kilkoma miesiącami wyemigrował do Południowej Ameryki, został tam na podstawie prawa „lynchu” powieszony za udział w napadzie na jedną z ferm.

## Śmiertelnie pogryziona przez psy

Wilno, (AW). W pobliżu majątku Gierwaty powiat oszmiański znaleziono kobietę dotkliwie pogryzioną przez psy. Nieszczęśliwą odwieziono do szpitala św. Jakuba w Wilnie, gdzie lekarz stwierdził około 200 ran pochodzących od ukąszeń. Stan jej jest beznadziejny.

teżny gmach Polski Niepodległej tworzy rzeczy wielkie.

Polska spółdzielczość dobrze się rozwijać będzie wtedy, kiedy stanie się użyteczną dla całego życia gospodarczego. Bowiem spółdzielczość nie ma być celem sama w sobie, ona ma być tylko środkiem dla celów ogólniejszych. Spółdzielczość ma służyć polskiemu społeczeństwu, a nie na odwrót. Stąd też spółdzielczość nie może być pustą doktryną, ale musi realizować praktyczne cele. Musi bogacić społeczeństwo, pomóc mu w gromadzeniu oszczędności, podnosić rolnictwo, tworzyć przemysł rolniczy, organizować rzemiosło i kupiectwo, wnosić w szerokie sfery społeczeństwa zdrowe zasady gospodarowania, stać na straży interesów naszych warstw polskich, gdyż tedy

tylko prowadzi droga do potęgi i niezależności.

Tegoroczny Sejmik Toruński winien w naszym społeczeństwie zmanifestować siłę gospodarczą szerokich sfer polskich. Ma on uwypuklić, że tak jak przed wojną i dzisiejsze pokolenie doskonale zdaje sobie sprawę z tego, że granice państwa buduje przede wszystkim zgodny wysiłek szerokich sfer społeczeństwa na polu gospodarzem. Potęgą gospodarczą jest czynnikiem bardzo realnym, przemawiającym niezmiernie skutecznie do wszystkich wrogów wewnętrznych i zewnętrznych, a budowana i ugruntowana na dobrze pojętej miłości ojczyzny, na przywiązaniu do ziemi, do swoich warsztatów pracy stanowi ostoję, na której oprzeć się może w walce o byt każdy naród.





**Ten się chyba ucieczy!**

**Nowa Cerkiew**, pow. starogardzki. Jak już do nosiliśmy zginął pewnemu rzeźnikowi z Nowej Cerkwi wóz, konie i 5 świń z przed karczmą. Po dłuższych poszukiwaniach znaleziono obecnie jego własność w lesie w powiecie gniewskim. Poszkodowany otrzymał całe swoje mienie nietknięte z powrotem. Czy zachodzi usiłowania kradzież, czy też jaki figiel, trudno ustalić.

**Zniknięcie urzędnika z urzędu dyrekcji gdańskiej w Bydgoszczy.**

**Bydgoszcz.** Nie mała sensację wśród urzędników biur dyrekcji gdańskiej w Bydgoszczy, wywołało nagłe zniknięcie kancelisty biurowego tejże dyrekcji, niejakiemu Leszka Otto, który niedawno, bo dopiero 5 października, został przyjęty do urzędu. Po przepracowaniu w urzędzie zaledwie jednego miesiąca, znikł dnia 5 listopada jak kamfora. Wszelkie poszukiwania za nim nie dały dotychczas żadnego wyniku, przepadł bez śladu; zdołano stwierdzić tylko tyle, że Otto miał przyjaciółkę w jednym z tujejszych kabaretów, występującą pod imieniem „Gienia“, która również znikła bez śladu.

Dziwnym jest, że Otto w czasie krótkiego swe go urzędowania, pozycygał wiele pożyczek u swych kolegów, jako też w Związku Urzędników Kolejowych i to na poważne sumy; pobrał również dużo towarów ubraniowych na kredyt od woja-

zerów, odwiedzających biura. Ale jeszcze dziwniej szym wydaje się fakt, że równocześnie ze zniknięciem kancelisty Otta, znikła również z biurka jednego z urzędników jego książeczka wojskowa.

Władze badają znajdujące się w dyrekcji dokumenty Otta, które przypuszczalnie są sfałszowane, a właściciel ich prawdopodobnie będzie jakimś ukrywającym się przestępcą. Dochodzenia w toku.

**Przygnieciony wozem.**

**Puck.** Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ 20-letni robotnik Antoni Blaschke z Pucka, zam. przy ul. Przebendowskiego 194, zajęty zwożeniem węgla.

Na skrócie podczas wjazdu na podwórze p. Brandta Brunona dostał się B. tak nieszczęśliwie między wóz i mur, że został przygnieciony i odniósł dosyć ciężkie obrażenia na głowie.

Wstanie nieprzytomnym odstawiono nieszczęśliwego do Domu Chorych w Pucku.

**Z chełmyńskiej cukrowni.**

**Chełmno.** Według obliczeń cukrownia miejsc. przerobiła dotychczas około 3 miliony centnarów buraków cukrowych, z czego wyprodukowano do soboty włącznie 530.000 ctr. cukru surowego I. rzutu (żółtego). Cukrownia pracuje bez przerwy od 6 października i stanęła tylko dnia 11 bm. ze względu na święto państwowe i to tylko na przeciąg 3 godzin. Jak się dowiadujemy, okres kam-

panji zostanie prawdopodobnie o kilka tygodni przedłużony ze względu na to, że cukrownia otrzyma buraki do przeróbki z innych cukrowni. Dyr. Lange stara się o to, by rzesze robotnicze znalazły zajęcie na przeciąg dłuższego czasu. Oprócz tego cukrownia buduje od kilku tygodni dwie nowe wirówki.

**Znowu ofiary jaskini gry.**

**Sopot.** W pewnym gdańskim hotelu zastrzelił się kupiec Głowiński z Płocka. Przy samobójcy nie znaleziono żadnej gotówki, lecz tylko kartę wstępu do sopockiej jaskini gry. — W dniu następnym zaś powiesił się w pewnym hotelu sopockim 45-letni podróżujący H. Kuhner z Lipska, przy którym również nie znaleziono gotówki, ale za to 2 karty tygodniowe do kasyna gry w Sopocie.

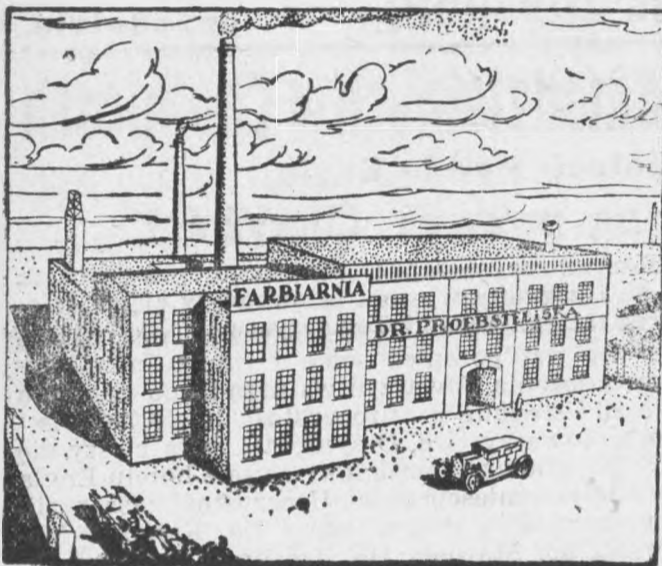
**Otwarcie stacji sanitarnej.**

**Turzno.** W dniu 14 bm. odbyło się poświęcenie i uroczyste otwarcie stacji sanitarnej w Turznie, pow. toruńskiego. Stacja ta jest jedną z najpierwszych w powiecie toruńskim, gdyż założoną została przez Pow. Kasę Chorych przed dwoma laty. Poświęcenia dokonał ks. prob. Hasse z Papowa Toruńskiego. W uroczystości tej brali udział dyr. Kasy Chorych p. DREWĘK z Chełmy, dr. Stemplewski, inż. Głowacki i inni.

**Nadanie nazwy ulicy.**

Ulica łącząca ul. Gdańską z ul. Ramami, a mająca wylot między nieruchomości nr. 6 i 8 przy ul. Gdańskiej, a nr. 8 i 10 przy ul. Ramach, otrzymała nazwę „ul. Krótka“ 2633

Chojnice, dnia 21. listopada 1929 r.  
**Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.**



**FARBOWANIE I CZYSZCZENIE**  
tylko u

**Dr. Proebstel i S-ka**  
Farbiarnia i Chem. Pralnia

Nowocześnie urządzone zakłady  
zapewnią dobre wykonanie.

Filje i Agentury w większych miastach Wielkopolski.  
Fabryka Gniezno.

**FILJA W CHOJNICACH**  
ul. Gdańska 17. 2303

**Oliwy do maszyn!**

Wszelkie gatunki w jak największym wyborze, najprz. najlepszej jakości. Do maszyn rolniczych, centryfug, do traktorów, motorów — silników, motocykli, rowerów. Do Kompresów, oleje podłogowe. Olej niemroźny, na zimę do traktorów i samochodów. Oleje automobilowe dla wszelkich fabrykatów.

**Olej gazowy - ropa.**

Odebrawszy wagonowe przesyłki, jestem w możności po cenach umiarkowanych dostarczać gatunki przednie. Smary na wozy la żółte i czarne.

**Benzyna — Benzol**

**Bracia Hubert wł. Julian Hubert**

Drogerja  
Tel. 219. Chojnice, Pom. Gdańska 18.

**Specjalny skład futer**

**O. Weiland**

Chojnice, Gdańska 3.  
Ruślnierstwo — Dworcowa 10.



poleca na nadchodzącą zimę po korzystnych warunkach zapłaty i bezkonkurencyjnych cenach

**futra podług miary dla pań i panów**

**futrzone** { Kurtki, płaszcze, rewerendy, garnitury, kamizelki, rękawiczki, czapki, koce, wory na nogi, peleryny dlastangretów

Futrzone krawaty różnej jakości od 20 zł.

Pierwszorządne przerabianie tańszych futer. Niezwykle bogaty wybór obsad oraz futrzanych podszewek. Kurtki futrzane, futra na polowania i jazdy. Wykonanie płaszczy futrzanych dla pań i panów podług miary i żąd. gatunku futra. Specjalne materiały na poszycie futer damsk. i męsk. Przerabianie starych płaszczy futrzanych, kołnierzy, czapek itd. po cenach umiarkowanych. Nappa — ubiory podług miary podszyte futrem. Przez nadzwyczaj korzystny zakup z pierwszej ręki — wszelkie artykuły po najniższej cenie.

**KINO NOWOSCI**

W poniedziałek i wtorek  
25 i 26 bm. o godz. 8.15

Wspaniały dramat z życia artystów cyrkowych

**Arena grozy**

W rolach głównych: **Mary Johnson** znana z obrazu „Prokurator Jordan“ i **Aleksander Murski** Dramat z za kulis cyrku i teatru, odstawiający rąbek zasłony z życia kochanków i kochanek Muz, pełnego przygód i wrzących namiętności. Nadzwyczajny, ścinający krew w żyłach numer - skok samochodem z olbrzymiej wysokości.

Ceny zwykle! Ceny zwykle!  
Od środy: dawno oczekiwany film  
**Lekarz chorób kobiecych.**

**Epedycja samochodami i transport mebli**

Polecam mój samochód ciężarowy do transportów każdego rodzaju.

**B. Borkenhagen**  
u. Dworcowa 7.

Tel. 6. Tel. 6.

**Posiadłość we Wielu**

budynek drewniany pod papą, dobre zabudowania większe mieszkania, chlewy masywne, także pod papą, dwa ogrody, razem ca 2 morgi, natychmiast za gotówkę bardzo korzystnie na sprzedaż. 2630

**Felski, Brusy.**

**Służąca**

do wszelkich prac domowych, z dobremi świadectwami, umiejąca samodzielnie gotować, natychmiast lub od 1. 12. 29 r. potrzebna.

**Rudnikowa,**  
ul. Młyńska 6:

**Przetarg dobrowolny**

Dnia 27. listopada rb. o godz. 12. sprzedam na podwórzu firmy „Merkur“ ul. Młyńska najwięcej dającym za gotówkę:  
1 konia

**W. Kowalski**  
Kom. sąd. Chojnice 2636

**Wróciłam**

Od soboty począwszy przyjmuję pacjentów prywatnych i kasowych jak dawniej.

**Helena Nowakówna,**  
Zakład dentystyczny.

**Drzewka Owocowe**

w dobrych gatunkach poleca

**K. Błaszczak**  
szosa Gdańska 16.

**Wykwintne manicure 1 zł.**

**Dworcowa 72. Krakowska.**

**Uczennica**

może się natychmiast zgłosić. Adres wskaże eksp. Dzien. Pom. 2637

**Służące**

uczciwą, samodzielną z gotowaniem oraz młodsze inteligentne dziewczę do dzieci przyjmie od 1. 12. 29 r. 2635

Krügerowa  
Fabryka listew i ram  
Szosa Gdańska.

